

Написано от Христо Христов
Понеделник, 02 Септември 2013 11:16

В отворено писмо до премиера Пламен Орешарски и председателя на парламента Михаил Миков 56 професионални историци поискаха властта да преразгледа [уволнението на досегашния председател на Държавна агенция „Архиви“ доц. Мартин Иванов](#)

и назначаването на негова място на пенсионирания бивш шеф на архива на МВР и ДАНС Иван Комитски, чието име се свързва с работата му за [отдел III \(архива\) на ДС](#) и с унищожаване на досиетата на ДС в началото на прехода.

Както стана известно миналата седмица премиерът Орешарски уволни без мотиви Мартин Иванов, който научи за подготвеното му отстраняване от медиите и този случай се превърна в поредния кадрови скандал, забъркат от кабинета на БСП и ДПС.

Академичната общност изразява своето недоумение и тревога от безцеремонната чистка на върху на държавните архиви. Историците, подкрепили писмото, чийто брой е внушителен и респектиращ, се опасяват, че процесът на отваряне на архивите ще спре. Те се съмняват, че професионалният опит на новоназначения Иван Комитски, свързан с институции, станали известни със стремежа си да ограничат публичния достъп до архивните фондове, ще помогне този процес да продължи. Според тях Комитски не би могъл да продължи проекти, инициирани от уволнения му предшественик като музей за репресиите на Държавна сигурност.

Сайтът desebg.com публикува пълния текст на отвореното писмо.

Написано от Христо Христов
Понеделник, 02 Септември 2013 11:16

**ДО
Г-М МИХАИЛ МИКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ**

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**Г-Н ПЛАМЕН ОРЕШАРСКИ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

ОТВОРЕНО ПИСМО

от историци и преподаватели по повод смяната на ръководството на Държавна агенция „Архиви”

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,**

Обръщаме се към Вас във връзка с решението, с което на 28 август 2013 г. Министерският съвет освободи доц. д-р Мартин Иванов като председател на Държавна агенция „Архиви” и назначи на негово място г-н Иван Комитски.

Като представители на академичната общност, които са сред най-активните ползватели на архивното наследство, изразяваме своето недоумение и тревога от взетото решение и призоваваме за неговото преразглеждане. Водени сме от убеждението, че председателят на Държавна агенция „Архиви” е ключова фигура за определянето на държавната политика по опазването, управлението и популяризирането на архивното наследство на страната, а досегашният професионален опит на г-н Комитски поставя редица въпроси за бъдещата политика на тази институция.

Твърде дълго у нас съществуваха затворени архиви, недостъпни архивни фондове, събирането на документите и ползването им беше подчинено на идеологически и политически съображения. Беше възможно ограничаването на познанието за собственото ни развитие, неговото минало и бъдеще. Отварянето за ползване на архивите в нашата страна означава прозрачност при самото събиране на документите и тяхното свободно ползване без идеологически и политически „целесъобразни“ ограничения. Мъчителният разговор за нашата памет е част от прехода към демократизирането на нашето общество и той далеч не е приключил. Не на последно място той се спъва от проблема за архивите и достъпа до тях.

Уволненият председател на Държавна агенция „Архиви“ доц. д-р Мартин Иванов е историк с академична кариера, утвърден в професионалните среди у нас. Смяната в ръководството на ДА „Архиви“ не беше придружена от никакъв професионален аргумент. Представена беше само кратка биографична справка на г-н Иван Комитски, от която става ясно, че той е завършил Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, започнал е професионалната си кариера като специалист в Централния държавен исторически архив, а от 1988 г. до 2008 г. е работил в архивите на МВР, включително и като директор на дирекция „Информация и архив“, а след това до 2009 г. заема поста директор на аналогичната дирекция в Държавна агенция „Национална сигурност“.

Вярваме, че основната задача на председателя на ДА „Архиви“ е именно осигуряването на максимален публичен достъп на граждани, журналисти и изследователи до архивното наследство, съхранявано в ДА „Архиви“, а не тяхното прикриване или унищожаване. Целият професионален опит на г-н Комитски преминава в служебния архив на институции, станали известни със стремежа си да ограничат публичния достъп до техните архивните фондове, а не с опити за тяхното опазване и популяризиране. Преминаването на тези архиви под граждански контрол срещна дълга съпротива и отне твърде много време, беше съпроводено със съдебни дела за отказ за достъп до информация. Като служител в отдел, а след това – служба „Информация и архив“ в МВР, през 1990 г. г-н Комитски е част от екипа на архива на МВР, взел участие в изпълнението на печално известната заповед на министър Атанас Семерджиев и на началника на отдел „Архив“ Нанка Серкеджиева за унищожаването на личните дела на сътрудници и жертви на Държавна сигурност – днес от тези архивни дела са останали единствено протоколите за унищожаване, под които може да се срещне и подписът на г-н Комитски.

Като директор на дирекция „Информация и архив“ в МВР през 2006 г. г-н Комитски беше

Написано от Христо Христов
Понеделник, 02 Септември 2013 11:16

активно действащо лице в селективното изваждане на досиета на някои български журналисти и обществени лица. А като началник на архива на Държавна агенция „Национална сигурност“ г-н Комитски не показва готовност за декласификацията на документи на тази служба и на нейните предшественици, които са с изтекъл срок на класификация и които съдържат ключова информация за началото на прехода в страната.

Съгласно правомощията, записани в Закона за държавния архивен фонд, Министерският съвет назначава председателя на ДА „Архиви“. Но смяната на ръководството на ДА „Архиви“ е далеч от прозрачната процедура за осъществяването на ръководството на важните държавни институции, за което настоява гражданското общество у нас. Считаме, че и начинът на взимане на това решение противоречи на заявеното от Вашето правителство желание и готовност за сътрудничество и консултации с представителите на експертните общности и гражданското общество в определянето на държавната политика в различните сектори. Липсата на аргументи за това решение и непрозрачния начин за неговото взимане хвърля сериозна сянка на съмнение и върху политиката, която правителството смята да следва по отношение на осмислянето на близкото минало на страната. Професионалният път на новия председател на ДА „Архиви“ поставя под сериозно съмнение готовността му да продължи започнатите от предишното ръководство проекти за популяризирането на архивите, включително и инициативата за изграждане на Музей на репресиите на Държавна сигурност, която беше подкрепена както от президента на Република България, така и от президента на Федерална Република Германия г-н Йоахим Гаук.

Като представители на своите професионални гилдии и на академичната общност настояваме за преразглеждане на взетото от правителството решение. Кариерата на г-н Комитски е в разрез с установената практика, начело на тази важна институция да бъдат назначавани утвърдени учени, които имат професионално отношение към паметта – като учени, а не като полицаи.

С настоящето обръщение искаме да обединим гражданската си активност и да потърсим обществена подкрепа за настояването пред висшите държавни институции всяко бъдещо назначаване на председател на Държавна агенция „Архиви“ да става чрез публична процедура, която да включва:

1. Възможност за участие на различни лица, които отговарят на изискванията за този пост и са добре приети от професионалната общност;
2. Изискване за представяне на концепция от всеки един от кандидатите;

Написано от Христо Христов
Понеделник, 02 Септември 2013 11:16

---

3. Публично изслушване на кандидатите, включващо възможност гражданското общество и академичната общност да поставят въпроси за политиката, която ще бъде следвана и да получат отговор.

Категорични сме, че партийни съображения за номинации за изключително важния пост председател на ДА „Архиви” са неадекватни и обричат работата на историци, изследователи, журналисти и граждани на изтощителна и далеч не винаги успешна борба срещу манипулативното събиране, отваряне и ползване на архивите, срещу филтрите на всякакви забрани и ограничения за достъпа до информация.

София, 2 септември 2013 г.

Проф. д.ф.н. Атанас Стаматов
Проф. д.ф.н. Божидар Кунчев
Проф. д.и.н. Димитър Луджев
Проф. д.ф.н. Добрин Тодоров
Проф. д.ф.н. Ивайло Знеполски
Проф. д.с.н. Ивайло Дичев
Проф. д.и.н. Иван Еленков
Проф. д.ф.н. Кръстина Петкова
Проф. д.с.н. Кольо Коев
Проф. д.ф.н. Лиляна Деянова
Проф. д.ф.н. Майя Грекова
Проф. д.и.н. Милко Палангурски
Проф. д.и.н. Надя Данова
Проф. д. ф.н. Николай Аретов
Проф. д.ф.н. Пепка Бояджиева
Проф. д.ф.н. Рая Кунчева
Проф. д.и.н. Румен Даскалов
Проф. д-р Александър Кьосев
Проф. д-р Борислав Гаврилов
Проф. д-р Евелина Келбечева
Проф. д-р Недялка Видева
Проф. д-р Христо Тодоров
Доц. д.ф.н. Пламен Дойнов
Д.ф.н. Момчил Методиев
Доц. д-р Антоанета Запрянова
Доц. д-р Боян Славенков
Доц. д-р Василка Танкова

Написано от Христо Христов
Понеделник, 02 Септември 2013 11:16

Доц. д-р Даниел Вачков
Доц. д-р Даниела Колева
Доц. д-р Диана Мишкова
Доц. д-р Димитър Димитров
Доц. д-р Димо Чешмеджиев
Доц. д-р Иван Лазаров
Доц. д-р Ивелин Иванов
Доц. д-р Йорданка Гешева
Доц. д-р Катерина Крушева
Доц. д-р Кристина Попова
Доц. д-р Красимира Даскалова
Доц. д-р Михаил Груев
Доц. д-р Михаил Иванов
Доц. д-р Милен Михов
Доц. д-р Надя Манолова
Доц. д-р Ольга Симова
Доц. д-р Петя Кабакчиева
Доц. д-р Райна Гаврилова
Доц. д-р Росица Градева
Доц. д-р Румен Аврамов
Д-р Антонина Желязкова
Д-р Гергана Георгиева
Д-р Димитър Бечев
Д-р Камен Станев
Д-р Петя Василева
Венета Домусчиева
Кета Мирчева
Христо Иванов
Юлиана Методиева